

Løgneren der nægter at dø

– start her, hvis du vil vide mere om Zions vises protokoller

Anmeldelse af Sine Molbæk-Steensig

Morten Thing:
Antisemitismens bibel. Historien om smædeskriftet Zions vises protokoller.
 Illustreret i farver.
 Informations Forlag.
 301 sider, kr. 299,95.

Det giver god mening at udgive en kommenteret udgave af *Zions vises protokoller*. Ikke uden grund er skriftet blevet kaldt 'løgneren der nægter at dø', og protokollerne har spillet en afgørende rolle i antisemitismens udvikling og udbredelse i hele verden. Protokollerne blev første gang udgivet i Rusland i 1903 og er udformet som et autentisk, internt jødisk dokument. Ud af dokumentet kan man læse, at en hemmelig, jødisk sammensværgelse har planlagt at overtage verdensherredømmet, og at det er lige på nippet til at finde sted. "Zions Vise" er nemlig godt i gang med at undergrave alle samfund indefra, og det er kun et spørgsmål om tid, før det bliver muligt at vælte de siddende magthavere og lægge hele verden under jødisk dominans.

Det er ikke forkert at kalde *Zions vises protokoller* for et meget vellykket stykke propaganda. Der er næppe et andet smædeskrift som på samme måde har haft sat sit aftryk på historien og haft så voldsomme konsekvenser for en gruppe. Protokollerne udgør eksempelvis en central del af Hitlers *Mein Kampf*, og en væsentlig del af nazisternes frygt for jøder bygger netop på ideen om en jødisk verdenskonspiration. Protokollerne er udgivet i mindst 930 forskellige udgaver i 63 lande på 38 sprog. Den dag i dag har protokollerne aldrig været mere tilgængelige takket være internettet, der er det perfekte ynglested for konspirationsteorier. Trods det faktum, at protokollerne næsten fra begyndelsen blev afsløret som et falskneri, har det ikke forhindret udbredelsen og den politiske brug af skriftet – en brug som spænder vidt: fra en forklaringsmodel på henholdsvis den russiske revolution, handelsproblemer mellem USA og Japan til konflikten i Mellemøsten i dag.

Umiddelbart mangler verden ikke flere bøger og artikler om Zions vises protokoller, men Morten Things bog udfylder alligevel et tomrum. Dels gør

udgivelsen det muligt at orientere sig i de berygtede protokoller på dansk uden at være henvist til nazistiske og nynazistiske udgivelser fundet på ekstremistiske websider. Dels lykkes det Thing på ret lidt plads (186 sider inkl. noter, bibliografi og en gengivelse af 141 forsider til protokollerne) at give et solidt overblik over protokollernes historie, udbredelse og samtidig give en introduktion til den omfattende forskning, der entydigt viser, at protokollerne er forfalskede og bygger på franske Maurice Jolys bog fra 1864, som slet ikke var rettet mod jøder, men derimod var en protest mod Kejser Napoleon. I et af bogens stærkeste kapitler, ”Protokollerne i Skandinavien”, stiller Thing skarpt på antisemitisme i Skandinavien og særligt Danmark. Her giver historien om protokollerne et spændende og til tider underholdende kighul til en mindre kendt del af Danmarkshistorien, nemlig dansk antisemitisme i starten af det 20. århundrede og dens hovedpersoner, kommunikationskanaler og organisering. Gennem en stribe velvalgte citater illustrerer Thing, hvordan antisemitismen også i en dansk kontekst, stikker hovedet frem i oprørte politiske vande.

Morten Things eget bud på, hvorfor protokollerne har opnået så stor udbredelse, kommer kort og elegant til udtryk på bogens sidste side:

”...*Protokollerne* giver en slags svar på det, vi kunne kalde modernitetens processer. Når traditionelle samfund bevæger sig ind i moderne samfund, sker det som følge af uoverskuelige sociale processer. Mange mennesker stiller sig det spørgsmål: Hvem

har besluttet og udført disse processer? I virkeligheden er processerne uden subjekt, og der er ingen, som har besluttet dem. De sker som følge af kapitalismens indbyggede udviklingslogik. Men *Protokollerne* har et andet svar: Der er nogen, som har besluttet og udført disse processer, og det er jøderne [...] *Protokollerne* gør imidlertid ikke blot moderniteten til noget, jøderne står bag. De gør det til et komplot. Jøderne trækker i trådene uden at folk ved det. Denne idé, at der er et hemmeligt komplot bag alt det, man ikke forstår, har været ét af de stærkeste kort for *Protokollernes* succes.”

Man kunne ønske sig, at bogens kapitel to og tre var blevet placeret bagerst i bogen, for hvor relevant dokumentationen end måtte være, så har kapitlerne karakter af en nærmest endeløs opremsning, som det kan være lidt svært at komme igennem – og det ville unægteligt være trist, hvis læseren ikke nåede frem til de øvrige kapitler, hvor bogen virkelig lever.

Sine Molbæk-Steensig er cand.mag. og arbejder på projektet ”undervisning om Holocaust og folkedrab” på DIIS.